

Pohanské věštění bylo /a dosud je/ vyzvídání budoucnosti ve vlastním zájmu. Křesťanské prorokování je naopak zaměřeno na Boží zájem: abychom věděli, jak budovat Boží království co nejlépe ve stále nových situacích. Tento dar je vedle dalších obdobných darů - a vedle svátostí a charizmatu hierarchického vedení - jedním ze způsobů, jimiž Bůh vchází se svými do bližšího, konkrétnějšího styku a vede svou církev po svých cestách. - Následuje:

1. teologická studie sestry benediktinky o daru prorokování
2. poznámka Karla Rahnera o viděních a zjeveních, která významně doplňuje předchozí pojednání
3. zpráva o letošním setkání charizmatiků v Rakousku.

D A R P R O R O K O V Á N Í

Lucida Schmiederové OSB

I. K vybudování obce a k užitku všech

1. Nenahraditelný význam prorocké služby

V charizmatické obnově obce a v charizmatických bohoslužbách dnes po celém světě znovu ožívá ten duchovní dar, který Pavel cení zvláště vysoko: "Držte se lásky a usilujte o duchovní dary, nejvíce o dar prorocké řeči!" /1 Kor 14,1/. "Když se shromažďujete, jeden má žalm, druhý slovo naučení, jiný zjevení od Boha, ještě jiný promluví ve vytržení a další to vyloží. Všecko ať slouží společnému růstu" /1 Kor 14,26/. "Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu" /1 Kor 12,7/. Tato slova neplatí jen pro první křesťanskou generaci, ale - analogickým způsobem - pro všechny časy. To si nejprve přesněji ukážeme.

"Prorokování" má v prvokřesťanské bohoslužbě centrální úlohu. Zprostředkuje božské poznání, tvoří přístup k "Božímu tajemství" a dostává odtud kvalitu zjevení. "Prostřednictvím nových zjevení sdělených proroky, která se v obci dále vykládají, dostala obec zaměření na božské zjevení, které nebylo ještě uzavřeno a plně rozvinuto. Bylo vždy možné očekávat nová poznání, poznání nových božských tajemství."² "Prorokování" mělo pro prvotní obec určující sílu. Vyžadovalo zásadní otevřenost pro vždy nové "projevy Ducha" /1 Kor 12,7/ - jeho božské zjevení - a spolupůsobení jednotlivců osobní ochotou budovat obec.

Pomocí těchto prorockých impulsů, které se projevovaly především inspirovanými slovy, modlitbami, chválami při bohoslužbě, ale také činy v konkrétním všedním dnu, se projevovala živá přítomnost Ducha svatého. Mnoho z těch volně vyslovených proroctví bylo zapsáno a patří dnes k pokladu novozákonního zjevení! V poapoštolské době nemělo prorokování tento charakter zjevení; nebylo však proto méně významné, ale přímo nutné pro oživení církve jako společenství věřících nebo lépe těch, kteří věřili. Co je tím míněno?

Prorocké slovo dnes, tedy v situaci na konci časů, nechce přidávat obsahově něco nového k všeobecnému již uzavřenému Zjevení, ale má charakter imperativu, pokynu, jak se má jednat v dějinné

situaci. /Srov. především K. Rahner, Visionen u. Prophezeiungen, Freiburg Br. 1958, 27./ "Prorocktví mohou mít charakter 'soukromých zjevení', která jsou určena jednotlivcům, ale tím se také týkají celé církve, při nejmenším v tom smyslu, že každé charizma jednotlivce má sloužit k požehnání celého těla" /26/. "Ve svých tvrzeních říkají skutečně jen to, co z víry a teologie již víme. A přesto nejsou zbyteční" /27/. "V zásadě může Boží Duch působit na církev skrze kteréhokoliv jejího člena a dá jí poznání, co od ní požaduje, jaký příkaz jí právě teď ukládá. Imperativ pro jednání církve v určité situaci inspirovaný Bohem jednomu členu církve - to se nám zdá být podstatou prorockého 'soukromého zjevení' pro pokřesťanskou epochu" /28/.

Karl Rahner zdůrazňuje tedy již v r. 1958, deset let před začátky světového hnutí "skvělejších charizmat" /LG 12/ v katolické církvi, "nenahraditelný význam" prorocké služby v církvi, která "nemůže být nahrazena ani všeobecnou teorií teologie, ani přirozenou a nadpřirozenou moudrostí církevního úřadu, ani mystikou /ve smyslu co možná neobrazivého, čistého nazírání/" /30/.

Dnes stojíme v situaci přelomu v církvi a společnosti, na "počátku nové epochy", jak bylo řečeno na 2. vatikánském koncilu /Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě, čl. 4 a 54/. Nevíme, jak bude vypadat církev ve třetím tisíciletí. Bůh sám chce svoji církev uvést do budoucnosti, kterou připravuje. Prorocktví však volá nově k rozhodnutí pro víru, k odvaze zřeknutí se do budoucna. Prorokování se prolomuje do dějinně vyrostlých tradic církevního života a umožňuje nově zakoušet dynamiku Božího Ducha.

V neposlední řadě otevírá prorocká služba novou dimenzi vztahu k Bohu v životě jednotlivců a obcí. Bůh si vytváří svým zaslíbením novou chválu. Je dějinně přítomným Bohem. V jeho Duchu jej poznáváme jako uzdravujícího a osvobozujícího Boha, který je s námi a mezi námi.

Tvoří si naslouchající srdce a povolává také dnes nemálo lidí k prorocké službě v církvi. To ale není možné bez bolestného tříbení.

Jestliže prorocké slovo má nezastupitelnou funkci v církvi /Ef 4, 11/: Jak se můžeme připravit k tomu, abychom tento dar Ducha chápali, s ním se v ochotě k odezvě setkali a osobně se nechali zapojit do služby?

2. Bůh povolává volajícího

Na počátku dopisu Židům se praví: "Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil Bůh k našim otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu /1, 1n/. Slovo "prorok" je řeckého původu a znamená "zvěstovatel", "mluvčí". Prorok je někdo, kdo mluví z příkazu někoho jiného; je to posel, vyslanec. Povšimněme si, že prorocktví není v první řadě předpověď budoucnosti, ale výpověď zevnitř, z vniknutí Ducha, do přítomnosti. Našemu slovu "prorok" odpovídá v hebrejštině především slovo "nabi", které má význam "zvěstovatel", "volající". Má současně aktivní a pasívní význam: "povolaný volající".³

Proroci zvěstují slovo někoho vyššího, jejich vlastní osobnost ustupuje přitom do pozadí. Nezvěstují vlastní mocí, ale jsou zástupci a nástroji moci, která je jim nadřazena. To je zřetelné na začátku vyprávění Bileáma /Nm 24, 3-4/: "Výrok Bileáma, syna Beorova, výrok muže jasnozřivého, výrok toho, jenž slyší řeč Boží, jenž mívá vidění od Všemocného, když upadá do vytržení, má odkryté oči" /srov.

také Nm 24,13; 2 Kr 3,15/.⁴

Z tohoto prázákledu prorockého působení pocházejí také určitá základní přesvědčení velkých postav Izraele.

Uvědomují si, že jsou uchváćeni vyšší mocí, a mluví slovo, které jim je uloženo, které se stává mocným slovem a plnomocným činem. Tak zdůrazňuje Jeremiáš ve jménu Jahvově: "Není mé slovo jako oheň - je výrok Hospodinův - a jako kladivo rozrážející skálu?" /23,29/.

Také Deuteroizajáš zvěstuje z exilu mocné slovo zaslíbení: "Spustí-li se lijavec nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlažuje zemi a činí ji plodnou a úrodnou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí. Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: nenavráť se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal" /Iz 55,10n/.

Prorocké slovo je mocné, protože je to slovo všemohoucího Boha, který se chce sdělit.

Framenem veškerého pravého prorokování je osobní vztah k Bohu. Bůh v něm způsobí počátek zvláštním povoláním pro službu a převeze vedení v životě proroka. Apeluje na svobodu svého služebníka, vyzve ho k úplnému sebeodevzdání a vydá potom proroka jako dar národu. Prorok nemá jiný legitimní průkaz pro svoji službu než to, že je Bohem povolán, že plní příkaz toho, kterému se zcela a úplně vydal. Prorocká služba je jedinečně konkrétní ztělesnění naprostého vydání se Bohu. Povoláním k prorokování tvoří si Bůh lidi cele mu odevzdané, kteří úplně, "radikálně", tedy od kořene vracejí Bohu svoji svobodu pro službu lidu. Proto starozákonní proroci nepatří vzdálené minulosti, ale zůstávají přítomni příběhem svého působení. V Ježíši Kristu dosáhl tento příběh nepřekonatelný vrchol a naplnění. Podle Ježíše se má měřit každé prorokování!

II. Co je typické u proroků Staré smlouvy

Se zřetelem na dnešní opět nově se rozvíjející dar prorokování je důležité podívat se trochu na proroky Staré smlouvy. Pokusíme se ukázat, co je typické na dvou velkých postavách starozákonního prorokování, na Mojžíšovi a Jeremiášovi. Povolání Mojžíše /Ex 3-4/ vykazuje podstatné prvky také u příběhů povolání jiných proroků /Gideon: Soudců 6,11-17; Saul: 1 Sam 16,21; 10,7; Izajáš: Iz 6; Ezechiel: Ez 2-3; Jeremiáš: Jer 1,4-10/. Vždycky je pro prorockou službu rozhodující osobní vztah k Bohu a styk s Bohem.

1. Bůh se sděluje a posílá

Bůh se vydává současně s tím, když se člověku sděluje /srov. Ex 3,4-15/. Nabízí své "Ty" a vyzývá tím lidskou svobodu, aby na toto nevyřlovné Boží nabídnutí odpověděla zřeknutím se sebe. "Stalo se ke mně slovo Hospodinovo: Dříve než jsem tě vytvořil v životě matky, znal jsem tě, dříve než jsi vyšel z lůna, posvětil jsem tě, dal jsem tě pronárodům za proroka" /Jer 1,5/. Bůh dává dar, a teprve potom posílá: "Já budu s tebou, já jsem tě poslal ..." /Ex 3,12/.

2. Obrana a námítky zasaženého

Člověk couvá před Božím zásahem a přijímá jen pomalu a klopotně Boží příslib. Tak Mojžíš si stěžuje Bohu na svoji neschopnost mluvit /Ex 4,10-16/. Také na Boží příslib: "Nyní jdi, já sám budu s tvými ústy a budu tě učit, co máš mluvit" /v. 12/, odpovídá Mojžíš

sklíčeně: "Dovol prosím, Panovníku, pošli si koho chceš!" /v. 13/. Podobné je chování Jeremiáše: "Ach, Panovníku Hospodine, nevím, jak bych mluvil. Jsem přece chlapec" /Jer 1,6/.

3. Bůh slibuje trvalou pomoc

Nejsou to schopnosti povolání, které jsou rozhodující, ale Boží čin vyvolení. Opakovaný slib jeho trvalé pomoci láme odpor. Mojžíš a Áron obdrží společný prorocký příkaz! "Já budu s tvými ústy a s jeho ústy a budu vás poučovat, co máte činit" /Ex 4,15-16/.

Jeremiáš se otevírá fascinujícímu slovu Pána: "Neboj se jich; já budu s tebou a vysvobodím tě!" /1,8/. Jeremiáš přestane odporovat a vydá se Božímu příkazu. Bůh jej vede prorockou službou do nového zážitku: Velikost a dynamika slova - je to Boží slovo - vedou ho k obštnující počáteční zkušenosti: "Jakmile se objevila tvá slova, pozřel jsem je. Tvá slova mi byla útěchou a radostí srdce" /Jer 15,16/.

4. Bůh ustanovuje znamení a přebírá vedení

Mojžíš a Áron obdrží jako znamení hůl /Ex 4,17/. Zaslíbení Boží jsou konkrétně vázána na disponibilitu jeho povolaných. Při poslušné spolupráci následují velké činy osvobození. Celé vydání se proroka osvobozující Boží vůli má být svědectvím a způsobit poslušnost celého národa Smlouvě. Po prvních oblažujících činech osvobození /vyjití z egyptské otrokárny, překročení Rudého moře/ následuje potom únavné putování pouští. Mojžíš již nemůže vydržet reptání a pláč národa a stěžuje si Bohu. Po každém nářku zařídí Bůh novou pomoc, také rozšířením a zintenzívněním vzájemných vztahů. Tak má 70 nejstarších spolu s Mojžíšem být nositeli prorocké služby: "Odeberu z Ducha, který je na tobě, a vložím jej na ně. Ponesou pak břímě lidu s tebou" /Nm 11,17/.

V nejtěžší krizové situaci, při vznikající pochybnosti, zda Bůh chce vést dále tento vzpurný a reptající lid, vyprošuje si Mojžíš od Boha znamení: "Dovol mi spatřit tvou slávu!" /Ex 33,18/. Bůh vyslyší prosbu Mojžíše a splní jeho touhu po znamení jeho blízkosti /srov. Ex 33,19-23/. Mojžíš poznává znovu, že stojí v příkazu neomezeně se slitovávajícího Boha, který mu ukazuje svá "záda" /Ex 33,23/, tedy tajemství své blízkosti, a sice pokaždé, když se Mojžíš nechá postavit do "skalní rozsedliny". Jen pro věrnost Božímu příkazu může se dovědět o trvalém zaslíbení: "Já sám půjdu s vámi a dám vám odpočinutí" /Ex 33,14/.

Také Jeremiáš naráží při výkonu své prorocké služby na odpor, výsměch, pomluvy a pronásledování. Přichází do krize: Má dále zvěstovat slovo od Boha, které vůbec nepřichází, nebo má raději předávat svůj vlastní názor, který se přizpůsobuje lidským očekáváním? Tak je hozen zpět na sebe samého. Když je zamítnut lidmi, cítí se být zamítnut samotným Bohem. Necítí již nic z krásné, oblažující počáteční zkušenosti s Bohem!

Je v rozporu se sebou a ocitá se v nejvyšší nouzi a bezvýchodnosti. Ta jej vrhá zpět k Bohu, kterému předkládá v obžalobě svoji nouzi: "Běda mi, matko, že jsi mne zrodila, muže boje a nesváru pro celou zemi! ... Nesedám v kruhu těch, kdo se vysmívají, a nejásám. K vůli tvé ruce sedím osamocen, neboť jsi mě naplnil svým hrozným hněvem. Proč je má bolest trvalá a má rána nevyléčitelná a nechce se hojit? Stal ses mi tím, kdo jako by lhal, vodou nestálou!" /Jer 15,10.17.18/.

Z vnějšího a vnitřního odporu a odmítnutí volá Bůh Jeremiáše k novému obrácení. Musí se zcela a úplně stát závislým na Bohu a své nejvnitřnější motivy musí pročistit: "Jestliže se obrátíš, vrátím tě k sobě, staneš přede mnou. Budeš-li pronášet vzácná slova, budeš mými ústy ... Neboť já jsem s tebou, abych tě spasil a vysvobodil" /Jer 15,19-20/. Odpor zvnějšku zpochybňuje prorocký příkaz a tím se otrásá darovaný vztah k Bohu. Přitom vycházejí najevo sobecké motivy, které ohrožují Boží dar. V prohloubeném obrácení k Bohu musí být prorok osvobozen od vlastních odporů skrze Bohem darované obrácení. To umožňuje nové, radikální vydání se Boží vůli a jeho příkazu. V této bezvýhradné bezpodmínečnosti se prorok stává nově darem pro svůj lid.

III. Prorocství v Novém zákoně

V Nové smlouvě je každému křesťanu přislíben dar prorokování. To je zřetelné zvláště v Lukášově tradici: "I stane se potom: Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, vaši jinoši budou mít prorocká vidění, vaši starci budou mít sny ..." /Joel 3,1-5; Sk 2,17/. Petr říká ve svém letničním kázání před shromážděným lidem: "Nyní se děje, co bylo řečeno ústy proroka Joela" /Sk 2,16/.

Letniční usálost je něco jako průlom daru prorocství do celé církve. Všichni jsou povoláni, aby osobně přijali tento dar Ducha: v osobním obrácení se k Otci skrze Ježíše Krista v Duchu svatém mít účast na prorockém příkazu církve. Teprve z pohledu letniční události porozumíme, co prorocství vlastně je a co se jím zamýšlí.

1. Boží řeč k lidem

Ježíš, nepřekonatelný zvěstovatel Boha, mluvčí Otce, prorok všech proroků, zůstává živým středem mladé církve. Proto je církev od svého původu prorocká. Prostřednictvím Božího Ducha je Ježíšovým učedníkům darován nový vztah k Bohu, živý poměr k Ukřižovanému a Zmrtvýchvstalému, schopnost dávat chválami odpověď na Boží volání a nároky, síla nechat se zapojit do služby. Proto je každý křesťan povolán stát se zvěstovatelem a misionářem, který je Pánem církve pověřen vždy zvláštním způsobem hlásat vždy aktuální Boží lásku slovem i činem /1 Petr 2,9/, hlásat mocné Boží skutky /Sk 2,11/.

Prorocky mluvit znamená "mluvit z popudu Boha" /2 Petr 1,21/. Prorok musí vyznat "víc", než může pojmově zachytit a co podle rozumu ví: Mluví z Boží dynamiky, jak je mu dáno. Prorocky jednat znamená, zvěstovat o Bohu znamením žitého života: činit "víc", než k čemu se čistě rozumově a organizačně rozhodne a co podle pravidel lidské moudrosti může odůvodnit. Nejhlubší pohnutky přicházejí z impulsů Ducha svatého /Řím 5,5/, kterým již člověk nepřekáží vlastní dynamikou a svémocně.

Tento základní prorocký postoj je v církvi dosvědčen mnoha lidmi ve všech stoletích. Většina zakladatelů řádů byli prorocké postavy: Benedikt z Nursie, kterému připisuje věřící lid mocné činy jako Eliášovi a Elizeovi, František z Assisi, Dominik, Hildegarda z Bingen a mnoho jiných.

Dnes je světu darováno rozsáhlé hnutí zkušenosti s Duchem svatým. To otevírá mnoha lidem oči pro "nadmíru bohatou Boží milost", pro rozličné dary Ducha, zvláště pro dar prorokování, který podstatně přispívá k budování církve.

2. Prorockví jako původní forma charizmatu

Slovo "charizma" znamená "dar milosti". "Charizmatické" je v tomto smyslu všechno, co nám Bůh skrze druhé a skrze nás druhým daruje. Pavel sám obdržel dar prorokování tím, že Ananiáš na něho vložil ruce /Sk 9,15-17/ a tak zakušil sám na sobě, co je to prorocká služba. Podle NZ má následující charakteristické znaky:

Odhalení

Bůh nás prorokováním činí novým způsobem závislé na sobě a od sebe navzájem. Daruje nám novou ochotu dát se použít pro něho, ke slyšení a zvěstování, které jde za hranice čistě pochopitelného a otevírá přístup k jeho tajemství. Vydáním se jemu se odkrývá Boží tajemství /apokalypsa/. Tím Bůh uschopňuje každého, kdo se mu dá k dispozici, aby odstranil různá zastření, která působí v jeho životě, v životě bližních, v životě konkrétní obce. V tomto smyslu říká Pavel v 1 Kor 14,24: "Budou-li všichni mluvit prorocky a přijde tam člověk nevěřící nebo nezasvěcený, bude vším, co slyší, souzen a usvědčován, vyjdou najevo věci skryté v jeho srdci, takže padne na kolena, pokorí se před Bohem a vyzná: 'Vskutku je mezi vámi Bůh!'"

Boží Duch způsobí usvědčujícím slovem nové vědomí hříchu v jednotlivci a v obci. Tajné záměry srdcí /1 Kor 4,5/ budou zjeveny a bude ukázáno chybné chování, zvláště také kolektivní hříchy a opomenutí. Touto odkrývací funkcí prorockého slova bude přivedena na světlo "pravda" jednotlivce a obce. "Když se však ty věci správně pojmenují, je jasné, oč jde" /Ef 5,13/.

Probuzení

Prorocká řeč zasahuje srdce /srov. Sk 2,37/, probouzí vlažné a ospalé. V Janově Zjevení je obsaženo prorocké volání sedmi církevním obcím. Církev v Sardách musí slyšet: "Probud se a posilni to, co ještě zůstává a je už na vymření! Neboť shledávám, že tvým skutkům mnoho chybí před Bohem" /3,2/. Tato funkce proroků probouzet a udržovat bdělost je životně důležitá pro celou církev a pro každou jednotlivou obec. Prorokování je vlastně aktualizování Ježíšovy výzvy k obrácení /Mk 1,15/, která se týká zcela osobně každého a která zahrnuje všechny životní obory. Je to výzva přerušit falešná spojení, odhodit modly /bůžky/, vzdát se nepravých ideálů a jít Ježíšovou cestou ve službě chudým a potlačovaným.

Tak je zřejmé, že prorocká řeč má sociální funkci a udává důležité sociálně kritické impulsy /srov. Iz 58,3-7; Mich 2,1-11; Jer 20,7-18; 22,13-19; Mt 23,13n.23-30/.

Prorokování je Bohem mluvené otevřené slovo a vede nás ze zajištěného soukromí vůči Bohu a bližnímu, ven z anonymity obce. Tím je darována nová struktura vztahů: "Kdo mluví prorocky, buduje církev" /1 Kor 14,4/.

Prorockým slovem se stává mezi námi zjevnou moc Ducha svatého. Když někdo mluví ve shromáždění prorocky, působí Duch Boží v tom, kdo mluví, a ve všech, kteří mu naslouchají a nechají se zasáhnout Božím slovem, protože poznávají, že k nim mluví Bůh. Prorockým slovem mohou být v posluchači vzbuzeny a podporovány mnohé duchovní dary, které by jinak byly skryty a zůstaly nevyužity.

Povzbuzovat a utěšovat

Pavel zdůrazňuje: "Ten však, kdo má prorocký dar, mluví k lidem pro jejich duchovní užitek, napomenutí i povzbuzení" /1 Kor 14,3/. Prorocká řeč dává především povzbuzení a posílení. Ve Sk 15,32 se

praví: "Také Juda a Silas bratry velmi povzbudili a posílili svými slovy; vždyť i oni byli proroci". V z ákladě není povzbuzení, posílení a probuzení způsobené prorockou řečí nic jiného, než vždy nově aktualizovaný Boží příslib jeho lidu a každému jednotlivci: "Jsem s tebou"! "Hospodinův posel Ageus řekl z Hospodinova pověření lidu: Já jsem s vámi, je výrok Hospodinův" /1,13/.

Pavel užívá slova "paraklésis": dodání myslí, přímluva, ochota účinně pomoci. Duch Boží sám jako paraklét /Jan 14,16 aj./ je přítomen svou pomocí v prorockém slově. Tomuto výrazu "paraklésis" je blízce příbuzný výraz "paramythía", který má také význam příslib a útěcha, ale spíše se používá ve smyslu ukonejšení, uklidnění a ztišení, tady se reaguje na aktivní překážky odporu, vzpoury a vzdoru, zatímco v "paraklésis" Boží dynamika povzbuzuje rezignované, liknavé a znavené a uschopňuje je k nové službě. V 1. Solunánům vyzývá Pavel k této vzájemné prorocké službě: "Proto se navzájem povzbuzujte a buďte jeden druhému oporou, jak to již činíte" /5,11/.

Pokyn

Prorocké slovo může dát také pokyn a orientaci. Ve Skutcích apoštolů předpovídá prorok Agabus velký hlad, načež křesťané posílají bratřím v Judsku podporu /Sk 11,27-30/. Pokyn pro evangelizaci mezi pohany dostal Petr /Sk 10,9-16/, i Pavel /Sk 16,9n/ skrze vidění a slova výkladu.

Bůh dá své církvi a jednotlivcům, kteří se cele dávají jeho službě, vedení Duchem skrze proroctví, slovo a obraz /vidění např. ve snu/, aby překonal lidskou chytrost a rozumnost, když je okamžitě třeba nastoupit nové cesty a formy, když chce proti všem překážkám prosadit svoji spasitelnou vůli. Naléhavá prosba o prorocký pokyn je vyslyšena, když je nutná pro dotyčné osoby a pro příslušnou situaci.

Inspirace pro bohoslužbu

Prorocká slova mohou zprostředkovat bohoslužebnému shromáždění netušené vnitřní soustředění a nový ponor při klanění a velebení Boha. Stávají se pramenem vnuknutí Ducha. V tom případě nestojí tolik v popředí slovo mluvené Bohem a jeho obsah, ale Duchem vyvolaná odpověď shromáždění vyjádřená klaněním, chválením a vyznáním. V prvokřesťanském spise Didaché je zřetelně znát, že prorocká slova zaujímají významné místo v bohoslužbě mladé církve /srov. Didaché 10/.

"Misionářská liturgie", jak k ní povzbuzuje Pavel v 1 Kor 14,26 /"Když se shromažďujete, ať každý něčím přispívá ..."/, nemůže být "prováděna" na nějakou čistě lidskou výzvu, ale musí být vyvolána samotným Božím Duchem skrze ochotu slyšet jeho "slovo". Žl 81,11: "Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě přivedl z egyptské země. Otevři svá ústa, naplním je!" je poukaz na inspirující sílu prorockého slova pro velebení v obci.

IV. Zvláštní prorocká služba v církvi dnes

1. Společné prorokování všech křesťanů

Všichni křesťané se mají otevřít pro milostivý dar služby prorokování /1 Kor 14,1.5/, ale ne každý může tento dar projevit při veřejných bohoslužbách, neboť jen někteří jsou k tomu povoláni zvláštním způsobem od Boha: "Jsou snad všichni apoštolové, všichni proroci, všichni učitelé?" /1 Kor 12,28/. Zvláštní služba proroka vyrůstá ze společného prorokování všech: Skrze křest je každý povolán nejen ke společnému kněžství všech věřících, ale také ke společné prorocké službě. V Gotteslob /jednotný německý zpěvník, p.př./ se praví:

"Po křtu maže celebrant novokřtěnce křížem; protože kdo je pokřtěn, náleží Kristu a je jako on pomazán na úřad kněze, krále a proroka" /48,3/. Je proto důležité, nejdříve chápet tuto společnou prorockou službu jako trvalý Boží dar jeho církvi u sebe i u druhých a otevřít se pro tento způsob mluvení ze strany Boha. Vědomé vydání se Bohu - snad odevzdáním života a obnovením křtu - ruší případné vnitřní odpory a zábrany vůči této službě. Jedná se o to, mluvit k lidem z Boha, přijmout slovo a příkaz a ne zvěstovat vlastní mínění nebo sebe sama.

Podobně jako proroci, Boží mužové Staré smlouvy, je křesťan vázán Božím příkazem. Musí se vzdát své volnosti, aby se z něho stal "slyšící" /srov. 1 Sam 3,10; Žl 40,7-9/. Je "zvěstovatelem" slova, které mu bylo dáno od Boha. Plná síla poselství bude záviset na čistotě předávání. Strach a lidská bázen nebo vlastní odpor proti tomuto slovu, které snad se nehodí do vlastního konceptu, to jsou překážky, které brání plnému působení Boha.

2. Předpoklady pro zvláštní prorockou službu v církvi

Kromě základních podmínek křesťanského života, jako je poslušnost víry, vnímavý základní postoj, oddanost Bohu a lidem, "modlitba bez přestání" /srov. Ef 6,18/, které musí být stále Božím Duchem skrze pokání a obrácení rozněcovány, tříbeny a prohlubovány, vyžaduje zvláštní prorocká služba následující schopnosti:

Schopnost nést břemena

Schopnost vzít na sebe břemena druhých, i ve formě agresí a osočování, vyžaduje citovou zralost, schopnost zdravého úsudku a ochotu vydržet, která se neprojevuje sebepotvrzováním a prosazováním, ale vědomím, že jsme nesení Boží milostí. Vlastnosti uvedené v pastoračních listech a týkající se služby biskupů a jáhna /1 Tim 3,1-7; 3,8-13; srov. Tit 1,5-9/ platí také pro prorokování. Tak vysoký úkol, mluvit Boží slovo a toto slovo zvěstovat s celou pohotovostí a vytrvalostí, musí být podložen odpovídajícím životem.

Pružnost

Tím je míněna vlastnost, že se člověk umí uvolnit od sebe sama a od dosavadních představ a zkušeností, a vždy nově se vyladit na příjem Božího slova. Prorok musí být schopen sám sebe dát Bohu k dispozici tak, aby slovo, které má vyslovit, také skutečně z něho bez překážek vyšlo. Na druhé straně se musí otevřít také konkrétní situaci obce, aby postřehl "kairos", pravou chvíli, a vzdal se sám sebe, aby našel správný ton a přiměřený způsob podání.

Protrpěná pokora

Je to základní postoj "neužitečného služebníka", vyrostlý z přitakání k Božím dopuštěním. Je to služebník, který plní poslání a je vždy znovu připraven vidět úkol jako dar a proto také vždy znovu uskutečňovat. Je to v základě mariánský postoj bezpodmínečné otevřenosti k přijímání a "zůstávání" /hypomoné/. Ne vlastní výkon a činnost, ale Boží působení se má projevit v obnovující dynamice jeho slova a jeho činu. Proto platí také pro zvláštní prorockou službu Pavlovo napomenutí: "Nesmyslejte výš, než je komu určeno, ale smyslejte o sobě střizlivě, podle toho, jakou míru víry udělil každému Bůh" /Řím 12,3/.

Tady je zřetelně vidět, že u prorocké služby nejde o duševní pohnutí nebo entusiasmické "nadšení". Ve Starém zákoně máme zprávu, že Eliáš /Elizeus/ si nechal přivést hudebníka, aby se jeho ucho

otevřelo pro Hospodinovu řeč: "Když hudebník hrál, byla nad Elišou Hospodinova ruka" /2 Kr 3,15/. Takové vnější pomůcky mohou být za určitých okolností podněty, ale nikoli původ prorockého slova. Každý se bude při výkonu služby učit, jakou pomoc si musí od Boha vyprosit, aby byl vždy znovu vzat do služby, i když se mu tato služba po lidsku nehodí a rozrání jeho dosavadní zkušenostní horizont. Často bývají vnuknuty myšlenkové pochody a formulace, které jsou nezvyklé pro toho, kdo je volán k prorocké službě.

Ochota k přezkoumání a korektuře

Ochota podřídit se legitimní autoritě a nechat prorockou řeč přezkoumat, je jedno z nejdůležitějších kritérií pravosti prorocké služby. "Prorok" má zvěstovat své slovo jako slovo Boží. Mluví z Božího uložení. Předává tento dar, když jej současně odevzdává k přezkoumání. Nepotvrzuje sám sebe a nebojuje za "své" slovo, aby bylo v každém případě prosloveno, spíše bude vždy odevzdávat k přezkoumání to, co přijme.

3. Některé formy prorokování v dnešní době

Boží dary nelze nikdy vyčerpat. Stvořitelská síla jediného Ducha bude vzbuzovat v mnohých vždy nové možnosti, jak zvěstovat Boží slovo vždy novým způsobem. Zkoumání Písma a dějin zbožnosti i nejnovější zprávy o zkušenostech uvádějí častěji se vyskytující formy:

- Nejobvyklejší je dnes forma prorockého mluvení - napomenutí, povzbuzení a rozvíjení života víry. To se může stát konkrétně "prorockým slovem", které se často vyjadřuje v 1. osobě vůči shromážděné obci nebo je určeno jednotlivcům. Může však být také řečeno ve formě "inspirovaného prolovu", jestliže tato forma se zdá být vhodnější vzhledem k situaci.

- Inspirovaná modlitba

Novozákonní chvalozpěvy, především Magnificat a Benedictus, jsou příklady tohoto druhu.

- Prorocká píseň

Text a melodie jsou darovány vnuknutím Ducha a působí prohloubené chválení a klanění se Bohu.

- "Zjevení" /apokalypsis/

Je to oznámení Božího tajemství /1 Kor 14,26/, jak tomu rozuměl Pavel a prvokřesťanská obec, mluvení z dimenze tajemství /srov. Ef 6,19/. Tím je také zjeveno tajemství jednotlivce /1 Kor 14,25/, vyjdou najevo věci skryté v srdci /1 Kor 4,5/. Tato forma prorocké řeči vyžaduje největší opatrnost a moudrost, sebekritické zkoušení a vedení Ducha, aby se vystihl "kairos", přiměřená chvíle.

"Odhalení" nebo zjevení může nastat také prostřednictvím vidění a obrazů, jak je to dosvědčeno především v Janově Zjevení. Rovněž ve Skutcích apoštolů se často mluví o viděních, která Bůh daroval jednotlivcům, aby oznámil svoji vůli - své tajemství - /srov. Ananiáš, Sk 9,10n; Kornelius Sk 10,3nn; Petr, Sk 10,10nn; Pavel, Sk 16,9n/. Bůh používá snu, aby dal svým učedníkům pokyn. Pavlovo vidění vedlo k rozhodujícímu kroku v misijních dějinách mladé církve. Vidění a obrazy slouží často jako orientace a pokyn, ale také k posílení důvěry, k potěše a k utišení v Bohu.

V. Kritéria pravosti prorockví

"Z proroků ať promluví dva nebo tři a ostatní ať to posuzují" /1 Kor 14,29/. Podle Pavla jsou výroky proroků vázány na

1. normu víry v církvi: "Kdo má dar prorockého slova, ať ho užívá v souhlase s vírou /Řím 12,6/
2. na úsudek ostatních proroků /1 Kor 14,29/
3. na přesvědčení věřících křesťanů, kteří mají schopnost úsudku, kteří se snaží vnímat poselství prorockého slova na základě "duchovního rozeznávání". Uvažují o něm, aby je s díky přijali jako Boží slovo, nebo je odmítají pro nejasnost nebo proto, že neodpovídá významu víry.

Dnes je to především úkol vedoucího sboru nebo vedoucího modlitebních skupin, aby přezkoušel "prorocká slova" podle výše uvedených kritérií. Základní otázka, které se v praxi musí všichni, i kdo mluví, podrobit, zní: Přichází toto slovo od Boha, je vnuknuto Duchem svatým, nebo v něm slyšíme víc lidského přání nebo dokonce zmatek působící Boží odporující vlivy? Přitom je nutno opět rozlišovat mezi "nedobrymi" a "falešnými" prorockými!

Podle čeho se poznají "nedobrá" prorockví?

1. Působí nevyjasněně a nečistě. Zřetelně se projevují lidské působení a připojení vlastních myšlenkových pochodů a představ. Často jsou také jednoduše vynechány důležité prvky, které byly vnuknuty, takže vzniká dojem rozbitosti. U začátečníků v prorocké řeči jsou často předávána taková "smíšená" slova, a proto je bratrská korektura důležitou pomocí k růstu v této duchovní službě.

2. Také "slabá" prorockví, "bez síly", která vyznívají jaksi všeobecně, nejsou falešná, ale působí jako stará sadba, která nemá vnitřní sílu ke vzklíčení. Tady se zračí tajná nedůvěra k tvořivé moci Ducha svatého, "neušlechtilé" myšlenky /Jer 15,19-20/ blokuji jeho působení.

3. Když prorocký příspěvek je vysloven "kvapně" a povrchně, bez jasné a uctivé výrazové formy, působí to nepřiměřeně. Chybí odpovídající "oblečení" jako od Boha, vhodné jazykové ztvárnění. To může a má být jednoduché, nešroubované a jasné a musí vycházet z ducha hluboké úcty.

4. Někdy je prorocké slovo obsahově pravdivé, ale je vysloveno hrozivým a odsuzujícím tónem a se "zvířecí vážností". Potom tu není zřejmá všemocná Boží láska, která nutí k obrácení, ale nikdy není vyhrůžná a násilná, spíše se tu snaží někoho obrátit lidská vůle!

"Dobrá" prorockví se poznají podle působení: Mocí Ducha v nich uvolněnou působí klanění a chválení Boha, nově rozhodnutí k obrácení a pokání, dodávají odvahu k službě, pokoře a vytrvalosti při potížích.

Souhrnně můžeme pro praxi uvést:

1. Z důvodu dosahu a vysoké důležitosti prorockého slova by neměli mluvit úplně "neznámí" proroci na veřejném bohoslužebném shromáždění. Protože důležitým kritériem pro hodnověrnost poselství je "žitý život" /srov. Lk 6,43n/. Citlivé osoby by mohly být příliš snadno zmateny "dvojsmyslnými" pokyny.

2. Test pravosti prorokování je zasezení srdcí a tím darovaná ochota odpovědět v síle Ducha: "Ovce slyší hlas pastýře" /srov. Jan 10,2-57/.

Jestliže je nějaké shromáždění ochotno vnímat Boží slovo v očekávající víře, dokáže také poznat hlas pastýře a rozeznat jej od hlasu "neoprávněných".

3. Další test je vycítení duchovního tónu a jeho účinků. Skryté nebo nevyhlášené vzpírání se proti církvi nebo proti několika spolu-křesťanům může být důvodem falešného úderu jazykem. V takovém případě to vypadá, jako by spíše Bůh musel souhlasit s poselstvím řečníka, než řečník s poselstvím, které přichází od Boha.⁶

4. Klíčová otázka zní: Je prorocký příspěvek oslavou Boha, zakoušíme Boží přítomnost? Pomáhá výrok k osobnímu setkání s Ježíšem Kristem? Projevuje se v účincích ovoce Ducha: láska, pokoj, radost ... /Gal 5,22/, smíření a sjednocení?

Během doby bude jednotlivec stále hlouběji vrůstat do této prorocké služby, takže se tento prorocký dar bude moci více a více rozvíjet obsahem i formou.

VI. Jak vrůstá jednotlivec do výkonu prorockého daru?

Pomocí při tomto procesu zrání je důvěrná obeznamenost s Božím slovem, naslouchání Bohu v tichu, ochota naslouchat druhým a všímat si toho, co Bůh v nich působí. Je proto důležité, aby při bohoslužbách byl také ponechán prostor pro meditativní ztišení, při kterém každý může vnímat impulsy Ducha a v němž se tvoří prorocké slovo.

1. Boží vnuknutí se může stát rozmanitým způsobem:

- více nebo méně zřetelným poselstvím slovy, které se také může nazvat slyšením;
- skrze všeobecnou ideu nebo představu, která se vynoří. Je to podobné jako při uvolněném rozhovoru, zvláště mezi přáteli, při němž se hlavní témata začnou rozvíjet teprve tehdy, když se člověk oddá komunikaci;
- skrze nápověď nebo první dvě tři slova ...

2. Tímto Božím dotekem je člověk vystrašen, podobně jako to popisuje Ezechiel:

"Duch mě zvedl a odnesl a já jsem šel v duchu roztrpčen a rozhořčen, ale Hospodinova ruka na mně pevně spočívala. Tak jsem přišel k předsídlencům ..." /3,14-15/.

Často jsme - také jako angažovaní křesťané - jen příliš zaměřeni na svou vlastní činnost. Prorocký Boží nárok nás chce vyvést z jistot "soukromého okruhu" a přenést, vtáhnout do situace bratří v nouzi.

Možné fyzické a psychické průvodní jevy nejsou podstatné. Tlukot srdce a jakékoli psychosomatické citové projevy se utiší během prorocké řeči, protože vnuknutí Ducha se odehrává v mnohem hlubších vrstvách naší osobnosti. Podstatné je důvěřovat přítomnosti Ducha a přijmout jeho poselství v hloubi srdce.

3. Po přijetí "prorockého slova" následuje zásadní vnitřní zkouška a sebekritický rozbor: Přichází toto vnuknutí od Boha? Nebo je při tom ve hře moje vlastní přání? Jsou tu známky, že se tu vměšují protibožské moci /často se plíží velmi jemně skrze malé přehánění/.

U začátečníků a temperamentních osob může být příjem prorockého slova spojen s vnějším rozčilením. Smíme však důvěřovat tomu, že Bůh sám nás v hloubi uschopňuje k této službě, přes veškerou zůstávající nejistotu, zda slovo skutečně přichází od něho, povzbuzuje nás Bůh a také obec, abychom jeho slovo řekli dále. Přitom platí násled-

dující základní pravidla:

1. Záleží víc na obsahu poselství než na "krásné" formě.
2. Řeč má být jednoduchá, jasná, zřetelně artikulovaná a srozumitelná.
3. Poselství má být prosloveno v pravý čas a na pravém místě, tedy ve správné situaci.

Nebezpečí, která jsou dána možností falešných proroků a zneužitím duchovních darů, nemají svádět k úzkostlivé zdrženlivosti nebo docela k odmítnutí této Boží nabídky milosti. Víra obce v trvajícím zaslíbení Pána církve nesmí přece být tak slabá, aby nakonec "zírala" více na možné chybné formy, "věřila" na "Satana" jako "otce lži" a zneužití, namísto aby "hleděla" na vyvýšeného Pána ve svém středu, který i dnes daruje svého prorockého Ducha, aby svoji církev léčil a osvěcoval.

V tom smyslu napomíná Pavel: "Plamen Ducha nezhášejte, prorockými dary nepohrdejte! Všecko zkoumejte, dobrého se držte; zlého se chráňte v každé podobě!" /1 Sol 5,19-22/.

P o z n á m k y

- 1 Srov. Gerhard Dautzenberg, Urchristliche Prophetie, Stuttgart 1975, s. 299.
- 2 Tamtéž.
- 3 N. Flüglister, čl. "Prophet" v HThG, s. 351.
- 4 Srov. Franz Joseph Stendebach, Was macht den Propheten aus? in: Bibel und Kirche, 1,1976, s. 2-8, zde: s. 3.
- 5 Srov. k daru prorokování dnes a k rozlišování duchů především H. Mühlen, Einübung in die christliche Grunderfahrung. Mainz 91980, díl 1, s. 147-150; 167-196.
- 6 Srov. Bruce Yocum, Prophecy, Servant Books, Box 8617, Ann Arbor Michigan 48107, s. 116.

Erneuerung in Kirche und Gesellschaft 1981/9.

Proroctví, proslovené při 1. mezinárodním kongresu katolické charizmatické obnovy v Římě 1975:

"Posílil jsem tě svou silou. Chci svoji církev obnovit, chci vést svůj lid k nové jednotě. Vyzývám tě: Odvrát se od neúčinných zábav, měj čas pro mne! Chtěl bych váš život co nejhlouběji změnit. Hleďte na mne! Jsem stále ještě přítomný ve své církvi. Přichází k vám nové volání. Stvořím si znovu množství svědků a spojím svůj lid. Moje síla na něm spočívá. Budou následovat mé vyvolené pastýře. Neodvracej se ode mne! Nech se mnou proniknout! Zakus můj život, mého Ducha, moji sílu! Chci osvobodit svět. Začal jsem tím, že obnovím svoji církev. Chci přivést svět k svobodě."

O V I D Ě N Í C H A Z J E V E N Í C H

Karl Rahner

Náboženský život mnoha zbožných křesťanů je silněji ovlivněn zprávami o zjeveních či viděních světců, zvláště Panny Marie, než to stačí postřehnout oficiální pastorační praxe vedení církve. Mohli bychom si uvést velký počet takových událostí ze současnosti, kdyby na to bylo místo. Zde můžeme předložit jen několik zásadních úvah.

Katolický křesťan, k jehož víře patří nepochybně přesvědčení o zjevení Boha v Ježíši Kristu /a ovšem i ve Starém a Novém zákoně/, nemůže přirozeně popřít, že osobní a svobodný Bůh se může i po zjevení Nového zákona zjevit jednotlivým lidem, že je může oslovit a dát jim poznání, příkazy a doporučení. A to i za předpokladu, že všeobecné a úřední zjevení Ježíše Krista, svěřené církvi k uchovávaní a stálému zvěstování, je "uzavřeno" a jako takové nemůže už být překonáno. Nedá se popřít, že se mohou vyskytnout pokřesťanská zjevení, ale tím samým ještě není jasné, jak máme chápat jejich realitu a význam pro náboženský život.

"Obrazná vidění"

Nejprve si řekněme, že takzvaná zjevení je třeba chápat jako "obrazná vidění". To znamená, že je /jsou-li pravá/ vyvolá Bůh v představivosti vizionáře. V těchto zjeveních přece nepřichází Maria skutečně z nebe, kde je nad pomyslením blažená, ale zde se ukazuje jako smutná, i pláče, a mění oblečení. Ani Ježíš nepřichází ve skutečnosti z nebe - např. už přece neexistuje dítě Ježíš. Všechna tato zjevení se odehrávají spíše v "představivosti" vizionářů. To ovšem neznamena, že to jsou /pokud jsou pravá/ pouhé "představy". Spíše se zdá, že tyto obrazy v myslí, i když je lidé vnímají jako reality existující ve vnějším světě, pocházejí z Božího působení, a to včetně slov, která ty osoby pronášejí.

Přitom je tomu právě při pravých viděních tak, že Boží působení na vizionáře nezačíná ve smyslové představivosti, nýbrž sděluje mystickou zkušenost jednoty s Bohem v duchovním jádru osobnosti. Ta je mnohem méně názorná, mnohem duchovněji a osobněji než smyslové vidění jako takové. A může být zakoušena ve vlastní nazíravé mystice, aniž se tento božský dotek u omilostněného projeví v oblasti představ.

Meze a zbožné zaujetí vizionáře

Tím lze také pochopit, že vidění v představivosti je vedle Božího dotknutí ovlivněno i mnoha dalšími faktory. Je tu možné rozpoznat psychologickou osobitost vizionáře, jeho dosavadní znalosti a zkušenosti. Tak např. pozorujeme v takových viděních vliv náboženských zobrazení, která mu jsou běžná, nebo podoby kříže. Všechny tyto od božského doteku rozdílné, ale vidění spoluvytvářející faktory mohou způsobit, že takové vidění může mít pro vnější pozorovatele zvláštní, ba odpuzující a trapné rysy; že poselství slyšená při viděních mohou prozradit omezenost teologického vzdělání a zbožného zájmu - až i skutečné omyly.

Teologické "přehmaty"

Nemůžeme tedy při takových viděních ani v případě, že se nesnějí oddělit jako pouhé preludy zbožné duše či dokonce podvod, klást

dilema: buď to je dílo pouze božského působení, anebo produkt lyže lidský. Tak můžeme přiznat zjevením ve Fatimě napřírozený původ a přesto se domnívat, že jde o teologický přehmat, když anděl nechává Lucii obětovat Bohu Otci božství Ježíše Krista. Svátá Terezie z Avily /učitelka církve!/ byla přesvědčena, že se oslavené Kristovo lidství po zmrtvýchvstání už nikdy neukázalo na zemi. Zdůrazňovala, že neměla nikdy tělesné, nýbrž jen představové vidění. To, co podle ní platí o lidství Ježíše, kterého vizionáři často vidí jako dítě, je třeba říci také o Marii a jiných svatých: zjevují se v představových viděních a ne jinak. Proto výroky, které tyto ve vidění spatřené osoby pronášejí, nepocházejí od těchto nebeských osob, přinejmenším ne v bezprostředním slova smyslu. Mohou to být výroky správné a smysluplně vyjadřující vlastní božský dotek jádra osoby. Mohou však být i pochybné nebo prostě mylné. Svatý Vincenc Ferrerský se odvolával na zjevení a zázraky, když mluvil o blízkém konci světa.

Kritický postoj je na místě

Vůči fatímským "tajemstvím" je možné být skeptický a přece zůstat zbožným křesťanem. Strážlivost vůči soukromým zjevením a skepse vůči obíhajícím předpovědím katastrof a zániku světa jsou zcela na místě. Vlastní obsáhlé a nepřekonatelné zjevení jsme dostali v Ježíši Kristu, jak už bylo zmíněno. To vypovídá, že Bůh, ten nepochopitelně Nekonečný, se nám dal v Duchu svatém a že jeho milosrdenství je nekonečně velké a mocné. Nic většího a závažnějšího nám nemohou říci ani všechna vidění a proroctví.

Svatý Pavel od Kříže, vysoce omilostněný mystik, vypráví v jednom dopise zábavnou historku o svaté Terezii, která se prý zjevila jedné řeholnici a mj. řekla: "Věz, že ze všech těch vidění a slyšení ... která jsem měla, jen malá, docela malá část bylo pravých a dobrých." Týž svatý říká v jiném dopise: "Mezi stem a možná tisícem takových výrazných slyšení je sotva jedno nebo dvě pravé." Můžeme i tento názor brát kriticky, ale přesto je stále pravda, že pravá křesťanská zbožnost má mít vůči záplavě zjevení a proroctví kritický a strážlivý postoj. Žádná přísliby nemohou být jistější než Ježíšova slova, že kdo jí jeho tělo a pije jeho krev, zůstává v něm a má věčný život.

Všechna hroživá proroctví nemají větší váhu než slovo Písma, že je nám souzeno zemřít a že se budeme muset odpovídat ze svého života před soudem věčného Boha. Křesťan žije z Ježíšova poselství!

Jetzt 1981/1

SETKÁNÍ CHARIZMATIKŮ V RAKOUSKU

Již po páté uspořádalo rakouské hnutí charizmatické obnovy velké setkání, a to 2.-5. června 1983 v Linci. V úhrnu asi 4 000 účastníků byli dva biskupové, 70 kněží a množství řeholních sester; někteří přišli z ciziny včetně socialistické. Osobně a aktivně byl přítomen kardinál Suenens. Prezident republiky Kirshschläger a další prominenti poslali písemný pozdrav. Vídeňský kardinál König napsal mj.: "Očekávám velmi mnoho od charizmatické obnovy obcí v Rakousku. Je-li prožívána srdcem, rozumem a pod vedením církve, je podstatným činitelem obnovy církve".

První referát přednesla čelná představitelka ruských křesťanských žen, žijící tři roky nedobrovolně v exilu, Tetána Goričeva. Mluvila

o duchovním probuzení v Sovětském svazu, kde je pocítován duchovní hlad. Pronásledování křesťanů je tam stále tvrdé, neboť "komunistický režim chápe lépe než všichni ostatní, že zvěstované Boží slovo je nejsilnější moc světa". Upozornila na význam "starců", starších mnichů zkušených v askezi a kontemplaci, kteří duchovně školí mladší. Jsou to "praví charizmatikové, kteří uzdravují a prorokují", slouží za vzor "nového lidství, svatosti" a lidé je ctí a následují.

Kardinál Suenens - jeden ze čtyř moderátorů 2. vatikánského koncilu - prohlásil, že první úlohou církve je "pokřestanit křesťany". Po koncilu se laici aktivizovali, ale v pracovních skupinách často chybí prosba o vedení Duchem svatým. Charizmatická obnova by se měla po první fázi sblížení a prohloubení v modlitbě intenzívněji věnovat hlásání Zvěsti a službě lidem.

Vedoucí mezinárodního centra charizmatické obnovy v Římě, P. Tom Forrest, nastínil světové rozměry charizmatického hnutí v katolické církvi. Nejsilněji se projevuje v zemích Třetího světa a potom v USA. Odhaduje, že se ročně sejde na národních a mezinárodních kongresech charizmatického hnutí na milion lidí. /V Kolumbii 50 000, ve Venezuele 40 000./ Na rok 1984 se plánují v Římě exercicie pro 10 000 kněží ze 100 zemí. Jan Pavel II. mu sdělil, že hlavní význam hnutí vidí v tom, že kladě "hlavní důraz na duchovní stránku". Podle papeže budou mít vliv na rechristianizaci Evropy věřící Třetího světa a také Sovětského svazu, kde navzdory pronásledování žije autentická víra a naděje.

Vedoucí pařížského společenství Emanuel, jež vysílá týdně 800 členů do ulic velkoměsta, aby hlásali, že Kristus vstal z mrtvých, řekl v souvislosti s hlavní myšlenkou Svatého roku: "Musíme vést lidi k pokání. Bez pokání a odpuštění se nic nepohne dopředu." Prof. Mühlen dal sobotní mši ráz kající liturgie: "Jsem hříšník a nemohu jinak. Ale Bůh může a udělá to." Tisíc lidí - mladí, starší, rodiny, sestry, kněží - pokleklo před oltářem, vyznalo svou bezmocnost a prosilo Boha, aby uplatnil svou moc. Ze smutku nad sebou vyrůstá pravá, hluboká radost z Boha.

Kardinál Suenens poskytl interview, v němž reagoval na některé aktuality. K modlitbě v jazycích řekl: "Není to ani zázrak ani něco chorobného, nýbrž přirozený jev, který tryská z hlubokého náboženského cítění. Když se modlím, ponořuji se do modlitby Ducha svatého, jak je popsána v 8. kapitole listu Římanům." On sám se nezdřáhal při kardinálské mši v Linci pozdvihnout ruce a uvést modlitbu v jazycích. K námitce, že se skupiny Obnovy oddělují od lidu a tváří se elitářsky: "Pokud by šlo jen o spektakulární charismata, byla by ta kritika správná. Jde však o obnovu církve z letniční události a tato církev letnic je pro každého křesťana. Charismata nejsou dávana pro osobní posvěcení, ale pro rozvoj celé církve. Jde o obnovu liturgie, o svátosti, o farní rady, o službu chudým, o misijní činnost. Tak proudí obnova ze srdce církve a vrací se zase do něho." Charizmatickou obnovu označil za "demokratizaci svatosti", příležitost pro celý Boží lid nechat se od Boha dotknout a tím posvětit. Zázraky označované z tábora hnutí nejsou všechny autentické. "Ovšem církev bez zázraků by nechala vyznít naprázdno Ježíšův slib: Budete činit zázraky."

Podle Kathpress, červen 1983